

RUSLAN A LUDMILA

A. S. PUŠKIN: RUSLAN A LUDMILA (PROLOG)

DUB ZELENÝ ČNÍ NAD ZÁLIVEM,
ZLATÝ TAM ŘETĚZ ZAVĚŠEN,
UČENÝ KOCOUR CHODÍ KOLEM,
CO ŘETĚZ STAČÍ, NOCÍ, DNEM.
JDE VPRAVO – PÍSNIČKU SI ZPÍVÁ,
JDE VLEVO – POHÁDKU MÁ ZAS.

TY DIVY: LESNÍ MUŽ TAM KÝVÁ,
RUSALKA SPLĚTÁ ZLATÝ VLAS.
TAM NEVÍDANÝCH ZVÍŘAT STOPY,
SPLEŤ CEST, JEŽ NIKAM NEBĚŽÍ.
NA KUŘÍCH NOŽKÁCH DOMEK STOJÍ,
JE BEZ OKEN A BEZ DVEŘÍ.
TAM DIVNÝCH ZJEVŮ PLNÉ LESY,
TAM ZRÁNA MOŘE VYBĚHNE SI
NA PÍŠČITÝ A PUSTÝ BŘEH,
A TŘICET MLADÝCH REKŮ KRÁSNÝCH
ŘADOU Z TĚCH VLN VYCHÁZÍ JASNÝCH
A MOŘSKÝ DĚDA UPROSTŘED;

SYN KRÁLOVSKÝ DO ZÁMKU VNIKÁ,
STRAŠNÉHO VLÁDCE POKOŘÍ
A S BOHATÝREM KOUZELNÍKA
HLE, NAD LESY A NAD MOŘÍ
V OBLACÍCH LETĚT LIDÉ ZŘÍ.

V KOMŮRCE PRINCEZNA SE SOUŽÍ
A ŠEDÝ VLK JÍ VĚRNĚ SLOUŽÍ,
TAM BABA-JAGA VE STOUPĚ –
A STOUPA SAMA CESTOU JDE.
CAR KOSTĚJ NAD SVÝM ZLATEM STŮNĚ...
TAM RUSKÝ DUCH A RUSKÁ VŮNĚ!
I JÁ TAM BYL, MED, VÍNO PIL,
ZELENÝ DUB ZŘEL NAD ZÁLIVEM
A SEDĚL POD NÍM. A JAK DŘÍVE,
POHÁDKY KOCOUR VYPRÁVĚL.
NA JEDNU VZPOMNĚL JSEM: JAK JE TU,
TAK POVÍM JI DNES VŠĚMU SVĚTU.

DOB DÁVNO ZAŠLÝCH OHLASY,
DALEKÝCH VĚKŮ VŮNĚ TROCHU...

Na motivy A. S. Puškina napsala Jarmila Mikulášková

RUSLAN A LUDMILA

Československou premiéru pohádkového příběhu připravili:

Režie: Zdeněk Miczko, nositel vyznamenání Za vynikající práci

Spolupráce: Jan Kačer

Výtvarník scény: zasloužilý umělec Vladimír Šrámek

Výtvarník kostýmů a loutek: Ivan Nesveda

Scénická hudba: Karel Kupka

Dramaturg: Zdeněk Stoklasa

OSOBY A OBSAZENÍ

RUSLAN	DUŠAN FELLER
LUDMILA	VLADIMÍRA KRAKOVKOVÁ
	BOŽENA HOMOLKOVÁ
CAR VLADIMÍR	JIRÍ VOLKMER
LUDMILINA CHŮVA	JIRINA FUKALOVÁ
FARLAF	ZDENĚK FLORIAN
ROGDAJ	PAVEL KABZAN
RATMÍR	VLADIMÍR BŘICHNÁČ
PASTÝŘ FIN	
PĚVEC BAJAN	PETR NOSÁLEK
NAJNA - VÍLA	
NAJNA - BABICE	MARIE KOČKOVÁ
KOUZELNÍK ČERNOMOR	JIRÍ VOLKMER
HLAVA OBRA	MIROSLAV HORÁK
	člen činohry DZN
ČERNOUŠEK	VLADIMÍRA HAVLÍČKOVÁ
	JIRINA FUKALOVÁ
KOMEDIANTI, SVATEBČANÉ, TRPASILÍCI aj.	LIBUŠE KLEIBLOVÁ PETRA ŠTANCLOVÁ BOŽENA HOMOLKOVÁ MARIE KOČKOVÁ

PŘEDSTAVENÍ ŘÍDÍ: BOHUSLAVA FELGROVÁ
7. ČERVNA 1985 V DIVADLE LOUTEK

A. S. PUŠKIN

Puškinovy pohádky

Jeden řecký mudrc nazval kdysi pohádky vyprávěnkami chův. Od těch dávných časů se v životě lidí mnohé od základu změnilo, ale pohádka, ač dovede okouzlit i dospělé, zůstala a vždy zůstane spjata především s dětstvím, a tedy i s chůvou. Vždyť i dnešním dětem vyprávějí ty první, nejkrásnější pohádky chůvy – jejich maminky či babičky. Když malý človíček pronikne do tajů abecedy a naučí se číst, sahá ze všeho nejdříve po knize pohádek a tu před ním ty prastaré, někdy už důvěrně známé příběhy, předávané z pokolení na pokolení, ožívají znovu.

Pohádka o Ruslanovi a Ludmile patří také k těm věčně zeleným, sahajícím svými kořeny hluboko do minulosti, a přesto nestárnoucí, a její literární podoba, z níž vyšel i náš divadelní přepis, má svůj počátek také v chůvině vyprávěnce: vyrostla z příběhů, které malému Alexandru Sergejeviči Puškinovi, budoucímu největšímu ruskému básníkovi, vyprávěla jeho nezapomenutelná chůva Arina Rodionovna, prostá venkovská žena, označovaná pamětníky za opravdovou studnici lidové moudrosti. Pohádek znala bezpočtu, uměla je mistrně vyprávět, seznámila své svěřence – malého Šášu a jeho jen o rok starší sestřičku Olgu – s půvabnými lidovými zvyky, uspávala je líbeznými ukolébavkami a těšila písňemi tak něžnými a vroucími, že chlapi utkvěly v paměti natrvalo. Později některé z nich vtělil do svých veršů a vzpomněl i milovanou Arišku, jak chůvu v dětství mazlivě oslovoval, tu vetchou, drahou holubičku“, „věrné světlo temných dnů“.

Puškinovo dětství opravdu nebylo příliš veselé. Rodiče zaujatí velkoměstským životem si chlapce téměř nevšimli, svěřovali ho péči francouzských vychovatelů, doma, jako ve všech tehdejších šlechtických rodinách, panovala francouzština, a tak Puškin ještě v osmi letech mluvil lépe francouzsky než rusky. Šťastný se cítil jen v přítomnosti chůvy, která v něm probudila lásku k lidové poezii a zájem o jadrnou ruskou řeč, a na statku babičky Marie Alexejevny, kde obklopen malebnou přírodou a prostým pracujícím lidem trávil prázdniny.

Tvorba A. S. Puškina, jehož 200. výročí narození vzpomene celý svět na konci století (r. 1999), je určena především dospělým. Jednou se jistě seznámíte s jeho nejslavnějšími díly – s veršovaným románem Evžen Oněgin, s romanticky laděnými poemami, mistrnými povídkami, dramaty i s neznámějšími verši. Puškinovým pohádkám však porozumíte už teď a jistě vás zaujmou. Jednu z nich – Pohádku o rybáři a rybce – už ostatně většinou znáte a ty ostatní se vám zalíbí neměně. Pohádka o mrtvé carevně a sedmi bohatýrech je vlastně ruská obdoba velmi rozšířené pohádky o Sněhurce a sedmi trpasličích, Pohádka o caru Saltánovi vám zase připomene Erbenův Zlatý kolovrat. Nejméně známá je v našem prostředí Pohádka o zlatém kohoutkovi, dálkou však zavoní i Pohádka o popovi a jeho služebníkovi Bal-dovi, který přelstil lakomého pána i vychytralé čerty.

Ruslana a Ludmilu, svou první poemu (tj. básnickou povídku), napsal Puškin už v jedenadvaceti letech. V jeho době ji četli především dospělí, pro svou ryzí pohádkovost si však brzy získala oblibu i mezi dětmi. Je v ní krásná princezna i udatný rek, závistiví sokové, mocný čaroděj s předlouhým vousem, zlá babice i dobrý stařeček s živou vodou, navíc i obrovitá hora-hlava, kouzelná čepička, po ktesé určitě velice zatoužíte, a ještě... Nu, už za chvíli to všechno uvidíte. A jako při každé „správné“ pohádce se budete chvíli krásně bát a za chvíli zas už vešele smát, jednou napětím zatajíte dech a pak zas s úlevou vydechnete, pořád a pořád budete někomu držet palce a nakoněc... Ne, konec vám samozřejmě neprozradíme. Jen napovíme, že bude také úplně pohádkový.

JM

Vedoucí výroby a technického provozu: ing. Ivan Bílek. Vedoucí dekoračních dílen: ing. Otto Gruszka. Vedoucí výroby kostýmů: Eliška Zapletalová. Vedoucí ateliéru pro výrobu loutek: Ivan Zavrták. Mistr jeviště a osvětlení: Antonín Šimela. Mistr elektroakustiky: Bořivoj Wojnar.

Program vydalo Státní divadlo v Ostravě, nositel Řádu práce. Redakce programu: PhDr. Ladislav Slíva. Výtvarník programu: Václav Kábrt. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7. Cena programu 2 Kčs. o 380021885.

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA Praha.

Státní divadlo Ostrava — loutková scéna